

Marwa blev volontär – och fick en ny vän

Marwa Chebil blev volontär för att hjälpa till i coronakrisen. Ett år senare är mötena med Lars Olldén, 80, något som de båda ser fram emot och värdesätter.

Klockan är halv fem på eftermiddagen en kylig onsdag i slutet av januari. I hallen hemma hos Lars Olldén står Marwa Chebil, 35, och Sofia Glaser, 23, och småpratar och skojar med Lars som fyller 80 i vår. De går igenom dagens inköpslista inför veckohandlingen, på coronasäkert avstånd från varandra. Att döma av samtalet skulle man lätt kunna tro att trion har känt varandra länge, men faktum är att de träffades första gången för ett knappt år sedan. Då hade Marwa anmält sitt intresse för att hjälpa till med matinköp åt människor i riskgrupp för coronasmitta.

– Jag jobbar hemifrån, har bil och kände mig privilegierad. Därför ville jag bidra när det blev ett så stort behov av hjälp till äldre som inte kunde handla själva. När jag hörde att Uppsala kommun och Röda Korset hade ett samarbete kring detta anmälde jag mig direkt, säger Marwa.

Lars har förberett en inköpslista som Marwa prickar av i butiken.

600

... personer anmälde sig för volontärarbete på bara en vecka genom en enkät på sociala medier.

Marwa matchades ihop med Sofia, som också anmält sig för volontärarbete, samt med Lars, som behövde hjälp med matinköpen. Redan vid första mötet klickade det till, berättar Marwa.

– Vi hördes först på telefon och sedan träffades vi hemma hos Lars. Han var så ödmjuk, öppen och tillmötesgående, trots att vi var två främlingar som kom in i hans hem.

Även Lars minns första mötet med värme.

– Det kändes rätt direkt. Både Marwa och Sofia är så naturliga och deras bemötande är så fint. Jag har aldrig varit orolig att anförtro mig till dem.

Under året som gått har Marwa och Sofia träffats varje onsdag och gått hem till Lars, som förberett en detaljerad inköpslista till tjejkvällen. När de kommer tillbaka med matvarorna blir det alltid en pratstund i hallen.

– Det är som en högtid när de kommer. Då blir det både skratt och djupa samtal. Matvarorna får ligga kvar ett bra tag i sina kassar för vi har alltid så mycket att tala om, säger Lars.

Och det är inte bara Lars som uppskattar mötena. Det som från början handlade om en vilja att hjälpa till har vuxit till något mycket större, säger Marwa.

– Först handlade det mest om att hjälpa en äldre person i pandemin. Men jag har fått en ny vän i Lars, som jag uppskattar och värdesätter. Han lär mig mycket om

Marwa Chebil

”

Det är som en högtid när de kommer. Då blir det både skratt och djupa samtal.

Lars Ollén

livet och om mig själv. Även Sofias och min relation är viktig för mig. De har blivit som min extrafamilj, eftersom jag inte har någon familj här i Uppsala.

I kriser ökar vår vilja att hjälpa till. Marwa och Sofia är två av 1 200 nya volontärer som engagerat sig i Uppsala under pandemin. För Röda Korset är det mycket positivt, men det ställer också krav på organisationen att kunna hantera tillströmningen. Lokalföreningen i Uppsala var snabba att ställa om och möta de nya förutsättningarna.

– En del verksamhet ställdes in, annat fick fortsätta men i ny skepnad. Dessutom skapades nya verksamheter utifrån de nya behoven. Vi behövde även snabbt rekrytera fler volontärer,

Marwa och Sofia på väg till Lars Ollén för veckans möte och mathandling.

vilket krävde nya, kreativa lösningar, säger Dlovan Kassab, verksamhetschef på Röda Korset i Uppsala.

En sådan lösning var en enkel enkät i sociala medier för att fånga upp intresset för volontärarbete under coronakrisen.

– Det spreds snabbt. På bara en vecka hade 600 personer anmält sig. Det var fantastiskt, men krävde förstås en hel del arbete av våra medarbetare och befintliga volontärer. De har gjort ett enormt jobb med att möta det stora intresset, kontakta, snabbt ge nödvändig information och hänvisa volontärer till olika uppgifter.

Coronakrisen har påverkat Röda Korsets volontärarbete på flera plan. Ett exempel är den språk- och läxhjälp

”

Under omständigheterna är det digitala en bra lösning, och det är roligt att fortfarande känna sig behövd.

Esteri Amrén, volontär

Dlovans bästa tips för att rekrytera volontärer i samband med kris

- > Agera snabbt.
- > Förenkla rekryteringsprocessen och undvik byråkrati. Det ska vara lätt att bli volontär!
- > Använd sociala medier för att rekrytera nya volontärer. Det funkar bättre än den egna hemsidan för att nå fler, och ökar mångfalden.
- > Var snabb att återkoppla till dem som anmäler intresse så att de inte tappat lusten.

Den digitala kunskapsnivån har ökat hos volontärerna, menar Dlovan Kassab på Röda Korset i Uppsala.

som erbjuds varje dag på Träffpunkten i Uppsala. När pandemin slog till stängde Träffpunkten.

– Det är en mötesplats med kafé dit 70 personer kommer dagligen. Det var inte lämpligt att fortsätta med tanke på smittoriskerna. Så vi fick tänka till hur man löser det på bästa sätt, säger Dlovan och berättar att Träffpunkten i stället omvandlades till en datasal med begränsat antal sittplatser.

– Vi ville att språkhjälpen skulle fortsätta. Det var nödvändigt att kunna ta emot personer som inte får hjälp någon annanstans och som annars skulle riskera att hamna utanför samhällets skyddsnät. Så vi köpte in fler datorer, möblerade om och begränsade antalet besökare.

Men den stora omställningen skedde digitalt.

– Många volontärer är över 70 och kunde inte komma hit, så vi gick över till digitala möten. Det innebär att volontärerna sitter hemma och via dator hjälper dem som sitter på Träffpunkten.

En av dem som hjälper till är 78-åriga Esteri Amrén, som varit volontär sedan 2013.

– Det har funkade bra att ställa om till det digitala, även om jag förstås saknar det personliga mötet, men under omständigheterna är det här en bra lösning och det är roligt att fortfarande känna sig behövd.

Den tekniska biten är inga problem för Esteri.

”
Vi köpte in fler datorer, möblerade om och begränsade antalet besökare.

Dlovan Kassab

– Jag kopplar upp mig via en länk och så kollar någon på Träffpunkten att jag syns och hörs. Sedan är det bara att köra. Det finns många finesser och det är riktigt roligt att lära sig ett nytt tekniskt verktyg, även om det tar lite tid.

Kreativitet och nytänkande har alltså löst mycket för Röda Korset i Uppsala under pandemin. Och som ett stort plus har volontärbetet lett både till nya tekniska kunskaper för volontärerna och nya relationer. Eller som Marwa uttrycker det:

– Jag har lärt mig så mycket och utvecklats som människa under det här året. I dag tänker jag inte ens på att jag gör volontärbete; det är så självklart att jag ska hjälpa min vän Lars. Jag är så glad att jag tog detta steg! ✖

Ökad vilja att hjälpa andra

Coronapandemin har satt mycket på paus – men inte viljan att engagera sig som volontär. Tvärtom har Röda Korset sett att intresset för att bli volontär ökat markant under 2020.

S

verige är ett land med lång tradition av föreningsliv och frivilligarbete. Undersökningar visar att varannan person mellan 16 och 84 år gör

någon form av ideell insats minst en gång per år – en siffra som hållit i sig under lång tid.

– Engagemanget har inte förändrats särskilt mycket de senaste tre decennierna, utan ligger häpnadsväckande stadigt. Andelen som arbetar ideellt ligger stabilt runt 50 procent i våra studier. Då räknas alla former av uppdrag in – från att vara tränare i barnens fotbollsklubb till att engagera sig i ett politiskt parti eller i den lokala hembygdsföreningen, säger Johan von Essen, professor i livsåskådningsvetenskap med inriktning på civilsam-

hällesstudier vid Ersta Sköndal Bräcke Högskola.

När det sker stora kriser i samhället – som flyktingsituationen 2015 eller skogsbränderna 2018 – ökar engagemanget ytterligare.

– När vi frågade ett representativt urval av Sveriges befolkning om de har gjort en insats vid en sådan ”särskild händelse” svarade elva procent ja. Av dessa svarade 71 procent att de arbetar ideellt även i vanliga fall. Det är intressant, och kan visa på att tröskeln att hjälpa till i akuta lägen är lägre om man redan är van att arbeta ideellt, säger Johan von Essen.

Johan von Essen

Röda Korset har under året med pandemin tydligt märkt av en ökad vilja att hjälpa till.

– Engagemanget för att hjälpa sina medmänniskor är stort i samhället, och under coronakrisen har intresset

för att bli volontär hos oss ökat rejält. Det känns väldigt hoppfullt, säger Jacob Ingelgren, chef för föreningsenheten på Röda Korset.

Samma sak bekräftas av Volontärbyrån, en organisation som hjälper till att förmedla ideella uppdrag, och som varje år genomför undersökningen *Volontärbarometern*. Under 2020 fick Volontärbyrån in 30 procent fler intresseanmälningar än normalt för att engagera sig i volontärarbete.

En trend som Jacob Ingelgren ser är att personer som visar intresse för att hjälpa till ofta har en tydlig tanke kring vilken insats de vill göra.

– För 15 år sedan frågade våra volontärer om vi hade ett uppdrag åt dem. I dag vet många vad de vill hjälpa till med redan innan de hör av sig. Ofta rör det sig om att göra en punktinsats, till exempel att handla åt riskgrupper.

Under pandemin har Röda Korset tydligt sett att fler yngre hör av sig och vill göra en insats. Samma sak visar Volontärbarometern.

– Många arbetar hemma och har mer tid över. Dess-

utom är coronakrisen något som påverkar och engagerar oss alla på något vis. Det gör att fler vill hjälpa till, säger Jacob Ingelgren.

– Men vi ska inte glömma alla de volontärer som träget jobbat på inom Röda Korset under många år. Alla är lika viktiga för oss i en sådan här kris. Tack vare alla som ställer upp har vi kunnat hålla många verksamheter öppna trots pandemin, även om en del självklart har fått ställa om. Det visar hur otroligt viktiga våra volontärer är – de är kärnan i vår verksamhet. ✘

Jacob Ingelgren

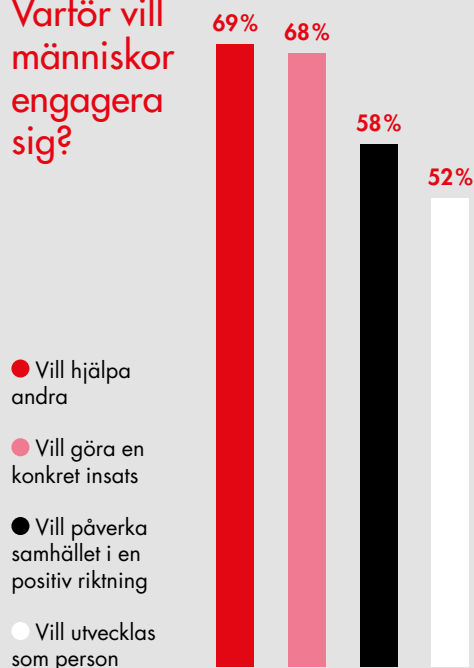
96%

... av de tillfrågade volontärerna vill fortsätta engagera sig i framtiden.

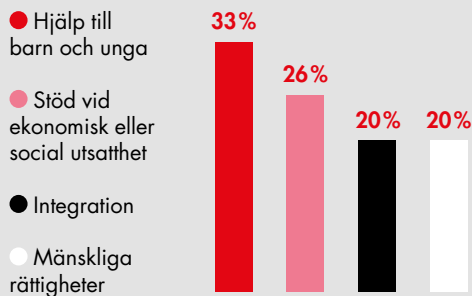
Det visar Volontärbarometern 2020. Dessutom känner **98 procent** av de tillfrågade att de har påverkat samhället positivt med sitt engagemang. Hela **97 procent** säger att deras engagemang som volontärer har gett dem ett mer meningsfullt liv. En stor majoritet menar att värdegrunden är det som avgör valet av organisation. **92 procent** säger att de måste kunna stå bakom organisationens syfte och mål för att engagera sig.

Varför vill människor engagera sig?

Vilka områden vill man hjälpa till inom?

80%

... säger att engagemanget i deras organisationer har ökat.

Volontärbarometern

> Är en undersökning om ideellt engagemang som genomförs varje år av Volontärbyrån. I undersökningen tillfrågas alla som sökt volontäruppdrag via Volontärbyrån, samt delar av de organisationer som fått volontärer via Volontärbyrån.

Källa: Volontärbarometern 2020

